

تعهد و تخصص
لازمه مداحی است

گفت‌وگو با مداح جوانی که بین
بچه هیبتی‌های قم طرفداران زیادی دارد
صفحه ۷

شماره ۴۲ • سمنیه ۲۴ مرداد ۱۳۹۶ • ۲۲ ذی‌القعدة ۱۴۳۸

استاد به شعر آیینی معاصر
جلوه‌ای تازه داد

جایگاه اشعار غلامرضا شکوهی
در گفت‌وگو با مصطفی محدثی
صفحه ۳

www.qudsonline.ir

شمیمه هفتگی روزنامه (شرق) ویژه هیئت‌ها و محافل مذهبی

حاج احمد چینی معتقد است
برای مجلس اهل بیت (علیهم‌السلام) نباید مبلغ طی شود

روضه خوانی بی اخلاص ارزشی ندارد

صفحات ۴ و ۵

نخستین دعای کمیل در موسم حج ۹۶ با حضور گسترده زائران کشور در مدینه منوره برگزار شد و هموطنانمان در فضایی آکنده از معنویت، ضمن قرائت دعای کمیل در مظلومیت ائمه بقیع اشک ماتم ریختند. هم اکنون بیش از ۱۱ هزار ایرانی در مدینه حضور دارند و زائران به تدریج پس از اقامت شش روزه در مدینه عازم مکه می شوند. گفتنی است زائران کشور در ۲۳ هتل که همه در نزدیکی مسجدالنبی واقعند اسکان داده شده اند.

سکوت کن

سوره آل عمران

«الَّذِينَ يَنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَافِئِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ / کسانی که از مال خود در حال وسعت و تنگدستی انفاق می کنند و خشم خود را فرو می برند و از بدی مردم درمی گذرند نیکوکارند و خدا دوستدار نیکوکاران است.» (آیه ۱۳۴ سوره آل عمران)

ماشین تان جوش می آورد و حرکت نمی کند. کنار می زنید و می ایستید. وگرنه ممکن است ماشین تان آتش بگیرد. خودتان هم همین طور هستید. وقتی جوش می آورید و عصبانی می شوید، تخته گاز نروید. کمی سکوت کنید و گرنه آسیب می بینید. نسخه شفابخش پیامبر اکرم ﷺ این است که فرمود: «هرگاه عصبانی شدی سکوت کن».

هیئتی ها چه وظایفی دارند؟

حجت الاسلام سید عبدالحمید شهاب

کار خود توجه کنند، خود را دست کم نگیرند، جدیت و پشتکار داشته باشند و از کار خود خسته و دلزده نشوند. آنها باید در پی رشد و پیشرفت و موفق شدن حرکت کنند و از ایستایی و رکود و توقف بپرهیزند و از نظرات صاحب نظران و کارشناسان بهره بگیرند. از تجربه موفق هیئت های دیگر در سطح کشور بهره ببرند و انتقادهای و پیشنهادهای را برای خود فرصت بدانند نه تهدید و در مواردی با هیئت های دیگر کار جمعی و مشترک انجام دهند. نکته ای که به عنوان یک نقیصه مهم در هیئت ها و جلسات مذهبی وجود دارد تحت عنوان «عدم ارائه احکام و تکالیف شرعی» چند وقتی است ذهن مرا به خودش مشغول کرده. البته در هیئت های سنتی ترویج احکام جزء رئوس مجالس است و خطبایی که در این جلسات منبر می روند، مکلف به بیان احکام شرعی هستند. رویکرد سخن را به نگاه امام رضا (علیه السلام) منوط می کنم که در ۱۴ قرن قبل به فضل بن شاذان نیشابوری دستورالعملی را داد که برای این روزها راهگشاست. آن حضرت به فضل گله کرد که چرا در میان مجامع مذهبی به احکام الهی کم توجهی می شود. امام رضا (علیه السلام) که ضرورت دانستن احکام را بر هر فرد مکلفی واجب می دانست، فرمود: «اگر می خواهید احکام الهی روی ذهن و جسم شما نهادینه شود باید فلسفه وجودی احکام را ادراک کرده و از اهل ذکر سوال کنید» منظور از اهل ذکر، محمد و آل محمد است. این استنباط را از بیان امام می توان داشت که در عصر غیبت فقه های امت ادامه دهند این اندیشه خواهند بود. نکته ای که از این کلام امام هشتم می توان استنباط کرد این است که کم رنگ شدن توجه به احکام الهی در هیئت ها زاییده دو عامل است: ۱. عدم دقت نظر برخی از کارشناسان مذهبی به رعایت این اصل ۲. عدم همت مسئولان هیئت ها برای ایجاد زمینه و بستر صحیح همان طور که در جشن میلاد معصومین (علیه السلام) دست اندران هیئت خود را به طرح یک مسابقه و دادن جایزه مکلف می دانند چه اشکالی دارد که در یک دوره دو یا سه ماهه، احکام مبتلابه توسط کارشناسان توضیح داده شود و بعد با یک بستر مشوقانه تعلیم یافتگان این موضوع را بهره مند کنند. در کلام امام رضا (علیه السلام) نکته دیگری مطرح می شود تحت این عنوان که با سپردن مفاهیم این احکام به دست افراد ناآگاه، مبادا بر احکام واجب الهی یا فرائض افزوده شود. یکی از نقیصه هایی که این روزها در برخی هیئت ها دیده می شود متأسفانه تفاسیر گوناگون از احکامی است که توسط کارشناسان مذهبی در حال ارائه شدن است و باید حق داد شنونده که هیئت را محل فصل الخطاب معارف مکتب می داند گناهی در این پذیرندگی نداشته باشد. آن حضرت تأکید دارد که نوع نگاه اشخاص به احکام و تفاسیر ناصحی که از فرائض دینی ارائه شود ممکن است افراد را به دینداران فصلی تبدیل کند. در اینجا اشاره می کنم به روایت امام کاظم (علیه السلام) که در قنوت نماز خود مکرر این دعا را می خواند: «اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلَنِي مِنَ الْمُعَارِينَ وَلَا تُخْرِجَنِي مِنَ التَّقْصِيرِ» پروردگار! مرا از کسانی که دین شان عاریتی است قرار نده و مرا از حالت مقصر بودن خارج نکن». در کتاب «بحار الانوار» روایتی با این مضمون هست که امام رضا (علیه السلام) برادری به نام زید داشت که بعدها مشهور به «زیدالندار» شد. او که در مدینه دست به منکر علنی و فحشایی زده بود روزی امام هشتم را زیارت کرد و به او سلام کرد ولی امام جواب او را نداد. گفت من برادر شما هستم، چرا جوابم را نمی دهید! امام فرمود: «تو زمانی برادر من خواهی بود که اطاعت خدا را کرده باشی و حال که معصیت خدا را کرده ای هیچ پیوند برادری بین من و تو نیست». این مسئله نشانگر آن است که امام رضا (علیه السلام) در احیاء ترویج و تثبیت احکام الهی حتی با منسوبین خود هیچ تعارفی ندارد.

هیئت مذهبی تشکلی است که مشتمل بر مجموعه ای از نیروها، عناصر مخلص، صمیمی، دیندار، متعهد و ملزم به دین است که هدف و انگیزه آنها جذب مردم به سوی دین، فرهنگ دینی، اخلاق و تربیت صحیح اسلامی و مکتب اهل بیت (علیهم السلام) است. هیئت ها برای رسیدن به این هدف از انواع برنامه ها و شگردهای مثبت، مفید و کارآمد بهره می گیرند و از نظر کارشناسان و صاحب نظران استقبال می کنند. آنها برای رشد و تعالی فعالیت های خود برنامه ریزی دارند و از انتقادهای و پیشنهادهای استفاده می کنند. اصلی ترین رسالت امروز هیئت های مذهبی، جذب جوانان و نوجوانان به سوی دین، انقلاب، نظام و نجات آنها از برنامه های ضد فرهنگی دشمن و بهره گیری از شیوه ها و مدل های جدید و موفق در این راستاست. مهم این است که هیئت ها - به ویژه سخنرانان و مداحان هیئت - انگیزه داشته باشند که مطالعات دینی و اطلاعات فرهنگی خود را بالا ببرند و اهل مطالعه باشند و انگیزه داشته باشند که از حرف ها و سخنان غیرمستند، بی اساس و بی اعتبار بپرهیزند. مهم این دو شرط است. زیرا کتاب ها و منابع تاریخی معتبر و مستند بسیار زیادی نوشته شده. اخیراً برخی از محققین کارهای خوبی را در این زمینه انجام داده و مقتل های تحقیقی و برگزیده ای را به رشته تحریر درآورده اند. توصیه من این است که اولاً اخلاص و انگیزه الهی خود را بالا ببرند و از ریا، خودنمایی و شهرت طلبی بپرهیزند و بدانند که کار در پیش خدا و اولیای او موقعی ارزش دارد که با نیت خالصانه صورت بگیرد. در وهله بعدی بدانند که کمیت کار چندان مهم نیست بلکه کیفیت و حساب شده بودن و مؤثر بودن آن کار مهم است. به عنوان عامل دیگر، جمعیت هر چند خوب است ولی اصلی ترین ملاک نیست. اگر هیئت ها با چند جوان و نوجوان کار کنند و هدایتگری داشته باشند، ارزش آن بالاست. پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) خطاب به امیرالمؤمنین (علیه السلام) فرمود: «اگر خدا به دست تو یک نفر را هدایت کند، برای تو بهتر از هر چیزی است که خورشید بر آن می تابد». بنابراین هیئت ها باید به ارزش

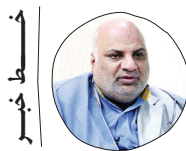
حجت الاسلام سید عبدالحمید شهاب
واعظ و کارشناس معارف اسلامی

ضرورت رعایت ظواهر دینی

احسان آیتی، پژوهشگر دینی

پیش از این ماهواره داشتن قبیح شمرده می شد و مردم از ترس آبرو و از وحشت برخورد دستگاه های مربوطه ماهواره خود را پنهان می کردند اما این روزها علناً ماهواره را در پشت بام ها یا پشت پنجره های خانه شان نصب کرده و فیلم ها و برنامه هایی را که شب قبل دیده اند برای همدیگر تعریف می کنند دشمنان این مرز و بوم هر روز شبکه های جدید فارسی زبان تأسیس می کنند مردم در ماهواره چه می بینند؟ بهترین حالت این است که پای شبکه های خبری می نشینند و فیلم های مستند را با مستهجن را نگاه نمی کنند اما در همان برنامه های خبری به طور مستمر زنان بی حجاب با لباس های نامناسب را می بینند آن هم در جمع خانواده غرض از بیان این مطالب نقد ماهواره داشتن نیست. هدف این است که با واقعیتی مواجه شویم و براساس آن بتوانیم درست تصمیم بگیریم. مردی که هر شب زنان بی حجاب با دامن کوتاه و لباس های یقه باز را تماشا می کند کم کم این گونه پوشش برای نگاهش عادی می شود. ثمره این عادی شدن آن است که وقتی همسر، دختر یا خواهر خود را می بیند که روسری به سر و مانتویی هم به تن دارند و باهای آنها با سابلورت پوشیده شده اند آنها را محجبه می داند! آن مرد یا آن زن خود را با مردان یا زنانی مقایسه می کند که هر شب را با دیدن آنها سپری می کند لذا در مقایسه با آنها احساس بی لباسی نمی کند در فضایی که برهنگی موج می زند او از اینکه چنین لباس سخیفی بر تن دارد احساس کمبود آزادی می کند! کانال ها، گروه ها و صفحات فضای مجازی را هم به ماهواره اضافه کنید. اما چاره کار چه می تواند باشد؟ یکی از شرایط امر به معروف و نهی از منکر گذاری است و در این بین شرط تأثیرپذیری این است که فردی که مورد امر به معروف و نهی از منکر قرار می گیرد در وهله اول متوجه باشد که کارش ناپسند است اما فردی که به گناه خو گرفته کم کم با تغییر گرایش هایش، معروف و منکر نزد او جایگاه می شوند و وقتی مورد امر به معروف یا نهی از منکر واقع می شود متعجب و حیران یا گاه عصبانی می شود. این فریضه در چنین فردی نه تنها اثرگذار نیست بلکه از آنجا که حس می کند طرف مقابل، او را از کار خوبی باز می دارد و کنش عجیبی نشان می دهد! با توجه به آنچه برای امر به معروف و نهی از منکر گفته شد در گام نخست باید با چنین افرادی ابتدا همدلی کرده و با زبان مناسب و گاه استدلالی و عقلایی مصادیق معروف و منکر مورد نظر شرع را به آنها القا کنیم. یکی از نکات مورد توجه این است که دینداران در حفظ شعائر و ظواهر دینی استحکام بیشتری به خرج دهند. یعنی وقتی از آن سو دشمن درصدد است ظواهر را کم رنگ کند از این سو این ظواهر باید پررنگ شوند تا کسانی که آن بخش را می بینند، با دیدن ظاهر مستحکم به تعادل برسند و به قبح گناه عادت نکنند. متأسفانه تغییرات در طراحی چادر موجب شده در موارد زیادی این گونه استحکام ها از بین برود. لازم به ذکر است که آرایش کردن زنان چادری، چادرهای اندامی و از این دست حجاب های ناقص راه را برای عادی شدن بی حجابی باز می کنند به عنوان نمونه وقتی دشمن درصدد تقدس زدایی از وجود مبارک پیامبر اکرم و ائمه اطهار (علیهم السلام) است و با ساختن فیلم ها و کاریکاتورهای موهن این اقدام را انجام می دهد باید سعی کنیم در بردن نام معصومین و به خصوص نبی مکرم اسلام (صلی الله علیه و آله) حساسیت بیشتری به خرج دهیم و با احترام بیشتر و جامع تری اسامی مقدس آنها را بر لب بیاوریم تا با این کار نقشه تقدس زدایی دشمن از بین برود.

حمید منتظر، پیرغلام و مداح اهل بیت (علیهم‌السلام) در خصوص چرایی بی‌اخلاقی‌ها و رفتارهای ناپسند در برخی مداحان گفت: «از قدیم گفته‌اند بی‌پیر مرو خرابات! این یعنی همه کسانی که در این مسیر قرار می‌گیرند باید استاد داشته باشند و در این مسیر البته تنها استاد مداحی کافی نیست. اگر استاد اخلاق نباشد نمی‌توانیم به جایی برسیم. این حنجره امانت خدا دست ما مداحان است و در امانت نباید خیانت کرد».

جایگاه اشعار غلامرضا شکوهی در گفت‌وگو با مصطفی محدثی

استاد به شعر آیینی معاصر جلوه‌ای تازه داد

سید محمد حسین خانیان

پدرش ارثشی بود و حافظ قرآن. معمم هم نبود اما امام جماعت مسجد را برعهده داشت. او آنقدر به اهل بیت (علیهم‌السلام) ارادت داشت که فرزندان پسرش را با پیشوند «غلام» نامگذاری کرد؛ غلامرضا و غلامحسین. غلامرضا شکوهی که در خیابان امام رضای فعلی مشهد رشد کرده از پیشگامان غزل نو، غزل آیینی و مذهبی کشور بود. از جمله کتاب‌های منتشر شده او «صد پرده آواز خاموش»، «آهی بر باغ آیین»، «یک ساغر نگاه» و «سرمد در چشم غزل» است. پیش از این اشعار زیادی از استاد غلامحسین شکوهی در سایت شهرستان ادب منتشر شده که از آن جمله می‌توان به سه غزل برای حضرت زهرا (علیها‌السلام) و دو غزل برای عید غدیر اشاره کرد. آخرین شعر خوانی استاد شکوهی در شب شعر بزرگ مقام رضا بود که در این مراسم با حضور برترین‌های شعر معاصر از استاد شکوهی به عنوان چهره برجسته شعر رضوی تقدیر شد. به همین بهانه سراغ مصطفی محدثی خراسانی شاعر پیشکسوت خراسانی رفتیم که خاطرات زیادی از استاد شکوهی دارد و با او به گفت‌وگو نشستیم.

آغاز آشنایی

مصطفی محدثی خراسانی از نزدیکان استاد غلامرضا شکوهی است و در مورد اینکه کجا برای اولین بار او را دیده و آشنا شده، می‌گوید: «در نوجوانی و زمانی که چندان چیزی از شعر نمی‌فهمیدم با شادروان غلامرضا شکوهی آشنا شدم. حدود ۱۰ سالگی زمانی بود که گاهی همراه پدرم که از فعالان جامعه ادبی خراسان بود روزهای جمعه به انجمن فرخ می‌رفتم و تا پدرم از جلسه بیاید، توی حیاط منزل فرخ که باغ کوچکی بود بازی می‌کردم و آنجا این بزرگان را می‌دیدم. مرحوم اخوان ثالث، محمد رضا شفیعی کدکنی، محمد قهرمان و... را برای اولین بار در همان سال‌ها در انجمن فرخ دیدم اما بعدها که تقدیر مرا هم به کاروان شعر ملحق کرد، از حدود سال‌های ۶۳ با استاد شکوهی آشنایی جدی پیدا کردم و به مرتبه و شأن شاعری او پی بردم».

چاپ «باغ آیین»

مصطفی محدثی با اشاره به عمیق شدن و جدی شدن رابطه با استاد شکوهی از طریق انتشار اولین کتابش می‌گوید: «زمینه آشنایی بیشتر من با استاد به این دلیل بود که از سال ۶۸ تا ۸۰ همزمان مسئول جلسه شعر حوزه هنری مشهد و مسئول کانون شاعران و نویسندگان آموزش و پرورش استان خراسان بودم و چون استاد از همکاران ما در آموزش و پرورش بود و از دبیران بنام ادبیات، ارتباط بیشتری با او داشتم و اولین مجموعه شعر

آیینی‌اش به نام «باغ آیین» را در کانون شاعران و نویسندگان و به همت انتشارات ضریح آفتاب منتشر کردم که چاپ این کتاب در آشنایی جامعه ادبی با شعر آیینی استاد شکوهی نقش بسزایی داشت».

تخیل فرهیخته

این شاعر پیشکسوت خراسانی استاد شکوهی را معلم وارسته‌ای می‌داند که در غزل معاصر تأثیر زیادی داشته؛ «استاد شکوهی از انگشت‌شمار غزلسرایانی بود که توانست جریان غزل نوی معاصر را پیش ببرد و به سامان برساند. او در سال‌های اخیر ورود ارزشمندی به حوزه شعر آیینی داشت و توانست مفاهیم ارجمند مذهبی را با تخیل فرهیخته و زبان بسیار نو و خلاقانه و شفاف خودش جلوه‌ای تازه ببخشد و موجب به وجود آمدن فضایی نو در جریان شعر و غزل آیینی شود. استاد شکوهی شاعری پرکار بود که به دور از حاشیه‌ها و جنجال‌های رسانه‌ای سرگرم سرایش بود. پیشه معلمی داشت و در آموزش و پرورش و خارج از آن معلم بود و بسیاری از شاعران خراسان شاگرد او بوده‌اند».

نوآورترین شاعر

یکی از مسائلی که در مورد فن و اصول شعر و شاعری مطرح می‌شود توجه و رعایت ظرافت‌هاست. غلامرضا شکوهی از جمله کسانی بود که به این موضوع بسیار توجه داشت. مصطفی محدثی در مورد رعایت این چارچوب‌ها و اصول لازم در فضای شعر و ادبیات آیینی می‌گوید: «استاد شکوهی بین شاعران کلاسیک‌سرای خراسان در دهه‌های اخیر جزء نوآورترین افراد بود؛ چه در حوزه ذهن و چه زبان. نمی‌گویم بزرگ‌ترین شاعر چراکه او همواره از ارجمندانی چون اخوان ثالث، شفیعی کدکنی و قهرمان به عنوان استاد نام می‌برد اما معتقدم بین غزلسرایان دهه‌های اخیر کسی را به خلاقیت ذهنی و زبانی او نداریم».

ایستادن بر سکوی سنت

مصطفی محدثی به نوگرایی استاد در عین توجه به سنت‌ها اشاره می‌کند و می‌گوید: «در خراسان اولاً شاعر مطرح شدن به این سادگی‌ها نیست و سال‌ها طول می‌کشد تا از بین صدها استعداد شعری یکی در آن فضای سنگین ادبی خراسان مطرح شود و ثانیاً نوگرایی در چنین فضایی به این سادگی‌ها نیست که صرفاً با برخی بازی‌های زبانی بتوانید تشخیص بیابید و نوگرا قلمداد شوید. آنجا برای نوگرایی هزار نکته باریک‌تر از مو در کار است که اصلی‌ترین آن ایستادن بر سکوی سنت است. می‌دانید که نوگرایی مبتنی بر سنت چه توانمندی و احاطه‌ای بر معارف گوناگون و ظرایف هنری و ادبی می‌طلبد و استاد شکوهی از پس این آزمون‌های سخت برآمد. یعنی هم از مطرح‌ترین شاعران خراسان در دهه‌های اخیر شد و هم از نوآورترین آنها».

آخرین شعر استاد در مدح امام رضا (علیه‌السلام)

آخرین شعر مرحوم غلامرضا شکوهی در مدح امام رضا (علیه‌السلام) دو شب قبل از فوتش در مراسم شب شعر خوانده شد و از او به مناسبت این همه سال سرودن شعرهای فاخر و ماندگار تجلیل به عمل آمد.

مضمون بکر غیر تو پیدانمی‌کنم
تا مدح توست، لب به سخن وانمی‌کنم
معنای پاک اسم تو در هیچ واژه نیست
من با پیاله دست به دریا نمی‌کنم
در وصف آستین سخن را به هیچ روی
صد سینه حرف دارم و بالانمی‌کنم
آنقدر سر بلند بر ایوان نشسته‌ام
کز خانه هم به جز تو تماشا نمی‌کنم
من ذره‌ام که خانه خورشید خویش را
از هیچ کس به جز تو تقاضا نمی‌کنم
ای گنبد همیشه مطهر به عطر اشک
جز در حریم کوی تو ماوانمی‌کنم
در آستان بخشش تو چون حضور شمع
جز با سرشک و شعله مدارانمی‌کنم
نامم اگر «غلامرضا» ست خویش را
با نودبان اسم تو بالانمی‌کنم

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰

حجت الاسلام احمد سالک، عضو کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی گفت: «امروز نسل جوان دنبال الگوست و هر چه این الگو از حیث تدین، اخلاق و کرامت غنی تر باشد، نقش آفرینی او در زندگی شخصی افراد بیشتر است. تمام رفتارها و گفتار و نوع نگاه آنها می تواند برای جامعه جوان الگو شود چرا که قشر روحانیت، جامعه مداحان و دانشمندان دینی به عنوان الگوی قشر مذهبی شناخته می شوند. طبیعا این افراد و چهره های شاخص باید صاحب ورع (فوق تقوا) باشند و حتی به مسائل شیفته ناک نیز ورود نکنند».

حاج احمد چینی را می شود یکی از شاگردان علمای اخلاق چون آیت الله حق شناس، آیت الله مجتهدی، آقامجتبی تهرانی و آیت الله خوشوقت دانست. این پیرغلام ۷۰ ساله، مداحی را کنار منبر شیخ محمود نجفی از روحانیون برجسته دهه ۴۰ آغاز کرده و بیشتر اشعارش را از میان سروده های مرحوم غروی کمپانی، نیز تبریزی و صغیر اصفهانی انتخاب می کند. او معتقد است اشعار شاعران جوان هم پرمغز و پرمحتواست اما بعضی از آنها را نمی شود با صوت خواند و برای دکلمه کردن مناسب ترند؛ «نباید روضه سنتی را با مسائل سیاسی تلفیق کرد. اگر مداح می خواهد به مستمع خودش توصیه های اخلاقی، رفتاری و حتی بصیرتی بدهد اگر پیش از روضه این کار را انجام دهد، هم تأثیر بیشتری دارد و هم در کار روضه خوانی خللی ایجاد نمی کند. مداحان نسل جوان ما باید از پیشکسوتان خود درس یاد بگیرند».

● شما در جایی گفته بودید اگر از علما فاصله بگیریم، به انحراف کشیده می شویم. همچنین نباید روضه سنتی را با مسائل سیاسی تلفیق کنیم. اگر موافق باشید گفت و گو را با تبیین این دو دیدگاه یا انتقاد شروع کنیم.

مفاسدی که در بعضی اقشار و عرصه ها وجود دارد به عدم آشنایی با علما، همنشینی و فاصله گرفتن از این بزرگان برمی گردد. اگر این مراودات و مشورت ها با علما و بزرگان انجام شود قطعاً شاهد این مفاسد، معضلات و انحرافات در جامعه نخواهیم بود. مخصوصاً در مداحی چه از جهت انتخاب شعر، کیفیت خواندن و چه از حیث برگزیدن مقاتل و بیان حوادث تاریخی کمتر شاهد آسیب هایی هستیم که امروز چالش های زیادی را ایجاد کرده اند. وقتی اساتید و بزرگان کنار ما باشند، هنگام مواجهه با خطرات و آسیب ها به ما هشدار می دهند و برای مقابله با آنها توصیه و راهکار لازم را در اختیار ما می گذارند. اینکه گفته بودم روضه سنتی را نباید با سیاست تلفیق کنیم به خاطر این بود که سیاست زده نشویم. یعنی باید نسبت به مسائل سیاسی آگاه باشیم ولی در روضه هایمان خللی ایجاد نکند و آن حالت عزاداری از بین نرود.

● عمده این مفاسد و عدم رعایت اصول مداحی به این موضوع برمی گردد که نسل جوان مداحان ما محضر استاد را کمتر درک می کنند. شما خودتان این مرحله را چگونه گذرانده اید و چگونه مداح شده اید؟

هیچ کس از میان خانواده بنده مداح نبودند. به همین خاطر پدرم از کودکی دست ما را به دست علما داد. اولین مرحله آشنایی من با علما، آشنایی با آیت الله مجتهدی بود. در محضر ایشان اولین روزهای ستایشگری را گذراندم و این توفیق حاصل شد که محضر علما را درک کنم و مراحل رشد را بگذرانم. در خصوص اینکه چطور مداح شدم باید بگویم یک عشق الهی در فطرت من بود که علاقه ای وصفناپذیر در من ایجاد کرد و جذب ستایشگری آستان حضرت اباعبدالله الحسین (علیه السلام) شدم. در مورد معضل استاد ندیدن مداحان نسل امروز نیز باید بگویم از آنجا که سال ها در خدمت علما شاگردی کرده ام، به روش ها و رفتار درست مداحی رسیده ام چرا که وقتی انسان در محضر بزرگان و علما باشد به خوبی می فهمد باید چه کار کند، چطور بخواند و چه چیزی را کجا بخواند. علما توصیه های لازم و مقاتل مستند و معتبر را به بنده می کردند و می گفتند چه موقع مداح به کیفیت خواندن می رسد و اگر نقطه ضعیفی هم داشتم آن را تذکر می دادند. همنشینی با دانشمندان و علما این اثر را دارد که قطعاً انسان از خطاها مصون می ماند.

● مداحان قدیمی و پیرغلامان مثل خودتان زمان ستایشگری پوشش خاصی داشتند و دارند. از این نوع پوشش بگوئید و اینکه چطور در نسل شما مرسوم است؟

حاج احمد چینی معتقد است برای مجلس اهل بیت (علیهم السلام) نباید مبلغ طی شود

روضه خوانی بی اخلاص ارزشی ندارد

مجتبی برزگر

رئیس ستاد بازسازی عتبات عالیات با بیان ارائه تسهیلات ویژه به متقاضیان موکبداری گفت: «هیئت‌های مذهبی مایل به مشارکت میزبانی زائران اربعین حسینی می‌توانند برای ثبت‌نام و تشکیل پرونده موکبداری به دفاتر ستاد بازسازی عتبات عالیات سراسر کشور مراجعه کنند. هم‌اکنون ۶۰۰ پرونده موکبداری برای هیئت‌های مذهبی تشکیل شده و به هیئت‌هایی که در این طرح ثبت‌نام کرده و پروانه موکبداری دریافت کنند تسهیلات ویژه‌ای ارائه می‌شود».

علی‌اصغر (علیه‌السلام) می‌کردند. این توصیه‌ای بود که بسیاری مواقع به من می‌گفتند از مظلومیت اباعبدالله‌الحسین (علیه‌السلام) در لحظه شهادت حضرت علی‌اصغر (علیه‌السلام) بسیار بخوانید. مداحان باید حتماً به این توصیه‌ها توجه کنند و از داشتن اساتید اخلاق مجذبه بهره ببرند. یا مرحوم حاج‌آقا مجتبی تهرانی به قدری مقید به مجلس عزاداری امام حسین (علیه‌السلام) بودند که تقریباً ۳۵ سال برای ایشان می‌خواندم. سابقه نداشت که موقع مداحی با کسی حرف بزنند. هر کس هم مراجعه می‌کرد می‌گفتند صبر کنید روضه تمام شود.

● به نظر شما گره برخی از انحرافات یا آسیب‌های مداحی‌های امروز چگونه باز می‌شود؟

نخست اینکه مداح باید تواضع داشته باشد. یعنی در عین اینکه جلوی سه چهار هزار نفر خوانده و به قول خودش مجلس را منقلب کرده باشد باز هم مغرور نشود. نکته دوم این است که مداح باید روح پذیرش انتقاد را داشته باشد. یعنی ما فقط حالت خوانندگی به خود نگیریم و گویی برای شنیدن هم داشته باشیم چراکه امروز می‌بینیم بسیاری حاضر نیستند دو کلمه تذکر دیگران را تحمل کنند! به نظر من مداحی که انتقادپذیر نباشد رشد نمی‌کند.

● با وجود اینکه آن همه از ارزش و اهمیت استاد داشتن گفتید، خودتان هم ذخیره‌ای دارید که بتوانیم به او عنوان شاگرد حاج احمد چینی بدهیم؟

من فرزندی دارم که افتخار زاکری اهل بیت (علیهم‌السلام) را دارد. یکی از اخوی‌زادگان من هم مشغول نوکری سیدالشهداست. او از کودکی با من بوده و صدای خوبی دارد و گاهی که نمی‌رسم به مجلسی بروم یکی از این دو را می‌فرستم.

● اگر روزی مسافر آخرت شدید دوست دارید کدام یک از روضه‌های شما را هیئت‌ها بیشتر بشنوند و آن را یادگار ارزشمند حاج احمد چینی بدانند؟

به جای جواب دادن به این سوال دلم می‌خواهد در مراسم تشییع من حتماً زیارت عاشورا خوانده شود. این را از مرحوم آیت‌الله حق‌شناس یاد گرفتم که برای زیارت عاشورا با ترتیبات خاصی چله می‌گرفتند. بعضی وقت‌ها هم به من می‌گفتند آن را برایم بخوان.

امام حسین (علیه‌السلام) را با معرفت صدابزنیم

هیئت‌ها مانند بسیاری از عرصه‌های دیگر باید برای رسیدن به تراز مناسب از معیارها و شاخصه‌هایی اصولی تبعیت کنند. حاج احمد چینی در مورد اینکه چه هیئتی خداپسند و اهل بیت‌پسند است می‌گوید: «همه هیئت‌ها خوبند. نمی‌توانیم هیئت‌ها را مبالغه‌آمیز کنیم و روی آنها برچسب بگذاریم. کسانی که آنجا تبلیغ می‌کنند یا سخن‌دانان یا مداح هستند باید در چارچوب درست و اصولی حرکت کنند و از یک‌سری خصوصیات اخلاقی اسلامی نیز برخوردار باشند. مسئول هیئت هم باید بداند چه کسانی را برای سخنرانی و مداحی انتخاب کند. در این صورت آن هیئت رشد پیدا می‌کند و کیفیت آن بالا می‌رود. از طرفی شعر خوب شعری است که از جهت اعتقادی محکم باشد و نه در آن غلو باشد و نه در آن مقام اهل بیت (علیهم‌السلام) را سست کند و تنزل بدهد. دیگر اینکه شعری باشد که وقتی مستمع در آن مجلس می‌نشیند و بلند می‌شود وجودش را معرفت‌افزایی‌ای فرا بگیرد. ممکن است من دو ساعت در یک جلسه مداحی بنشینم و هزاران بار «حسین حسین» بگویم. این ذکر مقدسی است اما اینکه امام حسین (علیه‌السلام) را با معرفت صدابزنم اثر بیشتری دارد».

می‌کنند و مثلاً در جشن‌ها کف نمی‌زنند. آنها می‌گویند ما می‌خواهیم کف بزنی و ممکن است این فاصله ایجاد شود. در خیلی از مقاطع امکان دارد فاصله ایجاد شود. اگر یک مداح سبک ترانه بخواند، نه تنها ما بلکه علما می‌گویند نخواند. اینجا فاصله ایجاد می‌کنند. اگر حد و مرزهای الهی را رعایت کنیم فاصله‌ای میان ما و مداحان تازه کار نیست.

● بی‌محتوا بودن برخی مداحی‌های جامعه امروز را قبول دارید؟

تا حدودی قبول دارم. مداحان قدیم اشعاری می‌خواندند که اشعار محتوادر بزرگان بود. اگر موعظه و غزل می‌خواندند، از صائب و صغیر اصفهانی بود یا غزل‌های پرمحتوای حافظ و سعدی را می‌خواندند. شعرهای عزاداری هم مرثیه‌ها و نوحه‌های پرمحتوایی بودند اما امروز با وجود شعرهای پرمحتوا، مداحان نسل جدید از شعرهای سبک و خودمانی استفاده می‌کنند که در شأن مجلس عزاداری امام حسین (علیه‌السلام) نیست. وقتی به بزرگانمان نگاه می‌کنیم، اشعاری را که برای اهل بیت (علیهم‌السلام) انتخاب می‌کردند از مرحوم عمان سامانی، مرحوم نیر تبریزی و مرحوم آیت‌الله کمپانی بود که وزنه‌هایی در عالم تشیع به شمار می‌رفتند. اینجا تا حدودی کم‌رنگ شده و مثل گذشته نیست. در گذشته اشعار پرمحتوا بودند و رهبر معظم انقلاب هم تکیه بر این روش و شیوه در مداحی دارند و فرموده‌اند اشعار بلند پرمحتوا را مداح باید حفظ کند، بخواند و به مستمع تفهیم کند.

● یکی از مسائلی که فضای مداحی امروز را به چالش کشیده و حرف و حدیث‌هایی از جنس نفوذ دشمن ایجاد کرده پاکت‌ها و طی کردن‌هایی است که مرسوم شده. نظر شما در این خصوص چیست؟

کسی که برای کسب درآمد به عرصه مداحی بیاید به نظر من اصلاً مداح نیست و باید کنار برود. باید به عشق امام حسین (علیه‌السلام) مداحی کنیم و هیچ‌وقت به کسب درآمد در این عرصه فکر نکنیم. مداحان قدیمی که در خدمت‌شان بودیم هم در این وادی‌ها نبودند. مداحی که از ابتدا برای پول می‌آید، مرخص است اما اگر در جلسه‌ای بخواند و به او صله بدهند ایرادی ندارد. ائمه (علیهم‌السلام) هم به ستایشگر و شاعر صله می‌دادند اما اینکه بیاییم قبل از منبر مبلغ را طی کنیم و بگوییم آن را به حسابمان بریزند باید فاتحه مداحی را خواند. دیگر آن اخلاص که ریشه مداحی است وجود ندارد. اگر تمام فنون مداحی از جهت ادبیات، شعر، صدا و کیفیت را داشته باشیم و اخلاص نباشد ارزش ندارد. بنابراین چیزی که باید برای یک مداح ارزش داشته باشد این است که اهل بیت (علیهم‌السلام) به او بگویند کسی را که برای پول و کسب درآمد به عرصه مداحی آمده به عنوان مداح نمی‌شناسیم.

● توصیه خاصی از اساتید اخلاقی که در محضرشان روضه خوانده‌اید به خاطر دارید؟

آیت‌الله حق‌شناس سفارش فراوانی به زیارت عاشورا و روضه حضرت

بالاخره باید کسوت مداحی را حفظ کرد تا پوشش ما زینبده نوکری امام حسین (علیه‌السلام) باشد. اگر آرایش نامناسب محاسن و کیفیت لباس پوشیدن مداح طوری باشد که مردم بگویند این پوشش به یک نوکر امام حسین نمی‌خورد، زینبده نیست. مداح باید علاوه بر برخورداری از باطن آراسته، ظاهر آراسته‌ای هم داشته باشد.

● بعضی از جوان‌ها به نسل شما انتقاد دارند و می‌گویند به آنها میدان نمی‌دهید یا فرصت نوآوری و ابداع در مداحی را در اختیار آنها نمی‌گذارید. این گفته‌ها چقدر صحت دارند؟

این طور نیست. من مداحان جوان را خیلی دوست دارم و گاهی از مجالس‌شان بهره می‌برم و آنها را در مداحی تشویق می‌کنم و هیچ‌گاه آنها را از نوآوری منع نکرده‌ام. باید ابتکار عمل و نوآوری وجود داشته باشد. رهبر معظم انقلاب فرموده‌اند باید مداحان از اشعار تازه و جدید استفاده کنند ولی از چارچوب مداحی سنتی خارج نشوند. یعنی نباید بگذاریم از سبک‌های غربی و آهنگ‌های کنایه در مداحی استفاده شود. متأسفانه اشعار اهل بیت (علیهم‌السلام) را روی سبک‌هایی که یک خواننده غربی می‌خواند می‌گذارند! فقط ما به این کارها انتقاد نمی‌کنیم بلکه علما و مقام معظم رهبری هم همواره تذکر داده‌اند که این حالت و فضای سنتی حفظ شود و گرته نوآوری اشکال ندارد.

● گاهی اوقات افراط و تفریط‌هایی میان برگزاری جشن‌ها و عزاداری‌ها ایجاد می‌شود که عده‌ای می‌گویند مگر امام صادق (علیه‌السلام) نفرموده در حزن ما (اهل بیت) محزون و در شادی‌های ما شاد باشید! دلیل عدم توجه به این مرزبندی‌ها چیست؟

در عزاداری‌ها باید حد و مرزی وجود داشته باشد. مرحوم حاج‌آقا مجتبی تهرانی که ۳۵ سال در جلسات ایشان مداحی می‌کردم عقیده‌شان بر این بود که عزاداری‌ها نباید زیاد طول بکشد. این را که جلسات عزاداری دو ساعت پشت سر هم برگزار شوند قبول نداشتند و معتقد بودند باید در این میان اعتدال برقرار شود. در مراسم شادی‌ها نمی‌گوییم روضه بخوانند بلکه باید شادی کنند. منتها رهبر معظم انقلاب و علما می‌فرمایند در مساجد و مکان‌های متبرک هنگام سرود و مولودی کف نزنید؛ مخصوصاً کف‌هایی از جنس مرتب. یعنی به گونه‌ای نباشد که حرمت آن مساجد و محل‌های مقدس نگه داشته نشود و گرته اشکالی ندارد شادی کنند. شادی حتماً به کف زدن نیست. البته برخی در مجالس کف هم می‌زنند و اشکال نمی‌گیرند. اگر حالت موسیقایی نداشته باشد، خیلی اختلاف ایجاد نمی‌کند. ما در مجالس حاج‌آقا مجتبی مطلقاً کف نمی‌زدیم و سرود می‌خواندیم و مردم جواب می‌دادند. مجالسی که کف می‌زنند باید ببینند مرجع تقلیدشان چه می‌گوید تا به مشکل شرعی برنخورند. این موضوعی نیست که بین ما و مداحان جدید فاصله ایجاد کند.

● پس اختلاف نظر کجاست؟

اختلاف نظر آنجاست که نسل ما حرمت نگه می‌دارند و احتیاط

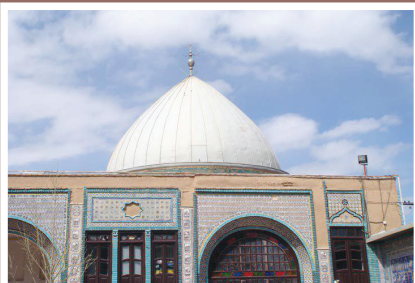
۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰

حجت الاسلام احمد رهدار، رئیس مؤسسه مطالعات و تحقیقات اسلامی فتوح اندیشه گفت: «ممکن است تشخیص دهید که دین خوب است و آموزه های زیادی دارد و با این آموزه ها می توان جامعه را مدیریت کرد اما در هر حال حب جاه، هوس و اغراض مختلف مانع از این شود که در مقام عمل به دین اجازه حضور دهید. روش دیگر رویکرد حداقلی به دین، سخت بودن مسیر دین است. مسیر دین از آنجا که به شما گنج تحویل می دهد، توأم با رنج است و یک عالمه شرط و شروط دارد اما مسیر مقابل دین این گونه نیست و مانند از کوه پایین آمدن است».

کاشی های بارنگ های صددرد طبیعی

در مورد کاشیکاری های این تکیه عده ای بر این باورند که از رنگ های صددرد طبیعی در ساخت آنها استفاده شده. علاوه بر کاشیکاری های کم نظیر و منحصر به فرد در این بنا، معماری زیبا و قابل تحسین آن به ارزش های آن افزوده و گویی هویت معماری ایرانی را در قالب نقوش و تصاویر به آیندگان عرضه می دارد. بانی این بنا مرحوم حسین خان معین الرعایا بود که در آن زمان با هزینه شخصی خود هنرمندان نامی و چیره دست را گرد هم آورد تا بنایی باشکوه و درخور معماری ایرانی برپا دارند: هنرمندانی چون استاد محمد بنا، حاج حسن کاشی پز تهرانی، سیدابوالقاسم مانی، حسن تهرانی و حسین خطاط. علاوه بر کاشی های بی نظیر و منحصر به فرد نصب شده روی دیوارها، کاشی هایی نیز در انبار این مجموعه نگهداری می شود که اشعار محتشم کاشانی با خط سفید بر زمینه آبی روی آن نگاشته شده اند و متأسفانه جای خالی آنها بر دیواره این بنای ارزشمند حس می شود. در ایام سوگواری اباعبدالله الحسین (علیه السلام) برنامه ها و مراسم خاصی از جمله اجرای تعزیه و شبیه خوانی با نوای «هوره» در این مکان انجام می شد که هنوز این برنامه ها ادامه دارد.

تکیه معاون الملک جلوه ای بی نظیر از پیوند معماری و کاشیکاری در کرمانشاه است

بیش از یک قرن قدمت

مونا صباغیان

تاریخ ساختش به ۱۱۸ سال قبل برمی گردد: تکیه ای زیبا که حسین خان معین الرعایا از شاعران معاصر آن را پایه گذاری کرد و دهم آذرماه سال ۱۳۵۴ با شماره ثبت ۹۴۵ به عنوان یکی از آثار باشکوه ملی ایران به ثبت رسید. تکیه معاون الملک از آثار تاریخی دوره قاجار است که در محله آیشوران قدیم کرمانشاه بنا شده. این تکیه دارای سه درب ورودی است که درب غربی به خیابان حداد عادل، درب شمالی به کوچه معاون الملک و درب جنوبی به کوچه ایلخانی مشرف است. در دوران اوج مبارزات مشروطه خواهی تکیه معاون الملک محل اجتماع مخالفان مشروطه شده بود. به همین دلیل در همان سال ها گروهی از مشروطه خواهان این بنای زیبا و ارزشمند را به توپ بستند و آن را ویران کردند اما در سال ۱۳۰۷ با فروکش کردن آتش هرج و مرج، حسین خان معین الرعایا معروف به معاون الملک بازسازی این بنای ارزشمند را آغاز کرد.

پدیدار شد که نشان می دهد بنای اولیه با گچبری و آیینه کاری تزئین شده بوده است.

زینبیه

بخش میانی یا زینبیه به صورت صحنی مسقف است که اطراف آن حجره های متعددی قرار گرفته. حجره های بخش بالا محل استقرار بانوان در مراسم سوگواری بوده. در بالای قسمت دیواره گنبد هشت تابلوی کاشیکاری شده وجود دارد که عبارتند از: صحنه ای از عروج پیامبر اکرم (ص) و دیدن حضرت علی (علیه السلام) در معراج، ضمانت امام رضا (علیه السلام) از آهو، قربانی کردن حضرت اسماعیل (علیه السلام) توسط حضرت ابراهیم (علیه السلام)، نبرد حضرت علی (علیه السلام) با سردار خیبریان (حب)، باطل کردن جادوی جادوگران فرعون توسط حضرت موسی (علیه السلام) و مکتب خانه فرزندان حضرت علی (علیه السلام). قبر مرحوم معاون الملک که در سال ۱۳۲۷ دار فانی را وداع گفت درون اتاق کوچکی در جنوب شرقی زینبیه قرار دارد.

عباسیه

بنای عباسیه بخش بزرگی است که در قسمت جنوبی آن ایوانی قرار گرفته و در قسمت شرقی آن بنای دو طبقه ای برپا شده. دیوارهای بخش عباسیه نیز با کاشیکاری های زیبا تزئین شده اند. در این صحن علاوه بر نقوشی از ائمه، تصاویری از شخصیت های مذهبی - سیاسی و رجال دوره قاجار کرمانشاه نیز قرار گرفته است.

زیبایی های منحصر به فرد

درب اصلی این عمارت در خیابان حداد عادل قرار گرفته. به دلیل اینکه عمارت شش متر پایین تر از سطح زمین قرار گرفته بعد از ورود از درب اصلی باید ۱۷ پله را طی کنید تا وارد بخش ورودی مجموعه شوید. مجموعه اصلی این تکیه از سه بخش حسینی، زینبیه و عباسیه تشکیل شده. دلیل ساخت درب های متعدد در این مجموعه برگزاری هر چه بهتر مراسم مذهبی و ورود افراد و هیئت های مختلف بدون تداخل با یکدیگر بوده. در حال حاضر دو درب شمالی و جنوبی بسته اند و بازدید کنندگان تنها از درب غربی تردد دارند. یکی از بخش های جالب توجه و منحصر به فرد در تکیه معاون الملک، کاشیکاری های استثنایی آن است. تنوع رنگ های به کار رفته در کاشیکاری ها، تنوع در ساخت و ابعاد کاشی ها و جذابیت بصری به کار رفته در آنها این تکیه را به یکی از منحصر به فردترین و بارزترین بناهای به جا مانده از دوران قاجار تبدیل کرد.

حسینی

بعد از ورود به بخش اصلی در کنار پله های ورودی، سقاخانه کوچکی قرار گرفته که تزئینات آن کاشیکاری هایی با نقوش حضرت ابوالفضل (علیه السلام) است. حسینی بخش کوچکی است که با حجره های دو طبقه، طاق نماهای زیاد و تزئینات کاشیکاری آراسته شده. داخل طاق نماها نیز با تابلوهای کاشیکاری تزئین شده که در این تابلوها نقوشی از مراسم عزاداری نشان داده شده. علاوه بر این کاشی هایی با نقوش هندسی زیبا نیز در این بخش استفاده شده. هنگام مرمت حسینی آثاری از آیینه کاری و گچبری بر دیوارهای آن

مداحی می‌رفتم استادم همیشه می‌گفت اگر می‌خواهید در کارتان موفق باشید و دارای اخلاص، این یک بیت را همواره از حفظ باشید و در خلوت خودتان زمزمه کنید: «ای حسینی که ز دل عشق تو درمان من است/ نام تو سوز دل و اول و پایان من است». حقیقتا وقتی این شعر را می‌خواندم بدنم می‌لرزید و حس و حال عجیبی داشتم و در طول این سال‌ها نیز سعی کرده‌ام بدانم اول و آخر کار ما با ارباب است و به این خاطر نباید از این مسئله غافل شویم که به هر حال ما نوکر سیدالشهدا و حضرات معصومین (علیهم‌السلام) هستیم و باید رسم نوکری را خوب بجا بیاوریم. باید این باور در ما باشد که ظاهر و باطن را حسینی کرده و مهم‌تر اینکه این حالت و روحیه را در خود حفظ و تقویت کنیم.

● به نظر شما مهم‌ترین آسیب و چالشی که ممکن است یک مداح را تهدید کند چیست؟

به نظر من مهم‌ترین مسئله نداشتن تخصص در کنار عدم تعهد لازم است. چون وقتی هر یک از اینها باشد دیگری نباشد، به مشکل برمی‌خوریم. در حال حاضر مشاهده می‌کنیم که به راحتی برخی افراد بدون گذراندن آموزش مناسب و تقویت بعد ایمانی و اخلاقی در خود به مداحی می‌پردازند که اینها خودش آسیب‌زا است. متأسفانه عده‌ای با هر بهانه‌ای دنبال جذب بیشتر افراد به هیئت هستند و در این راه چه بسا از برخی مداحی‌ها و شیوه‌هایی استفاده می‌شود که درست نیست.

مداحی توأمان با هنر به نتیجه می‌رسد

چند سالی است که رهبر معظم انقلاب نسبت به برخی خطرانی که هیئت‌ها و محافل مذهبی را تهدید می‌کند با جمله «تضعیف پایه‌های شعور هیئتی و رواج سکولاریسم» هشدار می‌دهند. سیدعلیرضا طباطبایی در مورد مراقبت از دچار شدن به این قبیل آفات می‌گوید: «حضرت آقا با بصیرت، درایت و حکمتی که دارند همواره بر بحث زیبایی هنر مداحی در کنار محتوای غنی و جذاب آن تأکید کرده و بر لزوم وجود روحیه انقلابی و مردم‌مدارانه از سوی مداحان نیز تأکید ویژه‌ای داشته‌اند و اینکه باید در هیئت‌ها به جنگ سکولاریسم

برویم چراکه دشمن دنبال سکولار کردن هیئت‌هاست. ایشان همواره تأکید دارند که اگر می‌خواهیم یک کار فرهنگی اثرگذار شود باید با هنر مخلوط و ممزوج شود. این نکته مهمی برای ما هیئتی‌ها و مداحان است که بدانیم اگر مباحث فرهنگی با چاشنی هنر باشند به نتایج خوبی می‌رسیم چه آنکه به هر حال خود مداحی هم یک هنر است و باید الزامات آن را رعایت کرد. در بحث مقابله با سکولاریسم نیز باید واقعا بصیرت خود را افزایش دهیم و در این مسیر، بیانات رهبر معظم انقلاب و کسانی را که عمر نوکر با اخلاص اهل بیت (علیهم‌السلام) بوده‌اند گوش دهیم و به آنها عمل کنیم و بکوشیم روزبه‌روز معرفت‌مان نسبت به دستگاه امام حسین (علیه السلام) در همه ابعادش بیشتر شود. ان‌شاءالله طوری عمل کنیم که حقیقتا و نه صرفا در شعار، زندگی‌مان امام حسینی باشد و باعث خشنودی قلب حضرت زهرا (علیه السلام) شویم».

گفت‌وگو با مداح جوانی که بین بچه هیئتی‌های قم طرفداران زیادی دارد

تعهد و تخصص لازمه مداحی است

محمد مهدی موسوی

مداحی و هم از حیث اخلاقی و معرفتی. البته ناگفته نماند که از همان دوران نوجوانی با پدرم کار می‌کردم. چون او مداح است و من را تشویق می‌کرد که توفیق مداحی و نوکری خانه اهل بیت (علیهم‌السلام) را پیدا کنم.

● با توجه به لزوم تعمیق و تقویت بینش و معرفت در عرصه مداحی به ویژه در مباحث اخلاقی چقدر سعی می‌کنید این مسائل را رعایت کنید؟

در مباحث معرفتی و اخلاقی سعی کرده‌ام از آثار و جلسات درس اخلاق اساتید حوزه که به لطف الهی این امکان به خوبی در قم فراهم است استفاده کنم. ضمن اینکه به شدت شیفته سلوک و سیره بزرگانی چون آیت‌الله بهجت و آیت‌الله حق‌شناس بوده و هستم و اعتقاد بر این است که ما مداحان نباید ارتباطمان با روحانیون و به خصوص اساتید اخلاق در حوزه کمرنگ شود چراکه اگر این‌گونه شد در درجه اول خودمان ضرر کرده‌ایم.

● از دیرباز بسیاری از پیشکسوتان مداحی و پیرغلامان اهل بیت (علیهم‌السلام) تأکید داشته و دارند که یک مداح به خصوص از نوع جوان آن همواره باید بداند برای چه کسی و در راستای چه هدفی کار می‌کند اما گاهی احساس می‌شود که برخی مداحان جوان توجه لازم به اهمیت و قداست این کسوت را ندارند. صحبت شما با این گروه افراد که معمولاً همسن و سال خودتان هستند چیست؟

هیچ‌گاه یادم نمی‌رود که در دوران کودکی و نوجوانی که به کلاس

سال ۱۳۶۸ در قم به دنیا آمد. از کودکی در حال و هوای مذهبی این شهر مقدس همراه پدرش در هیئت‌ها حضور داشت و از این فیض معنوی در جوار حضرت معصومه (علیه السلام) بهره برد. هر چند که از دوره کودکی و نوجوانی علاقه‌مند به مداحی بود اما به صورت جدی حدود شش سال است که کار مداحی را آغاز کرده. در دوران خدمت سربازی در حسینیه ستاد مشترک ارتش مداحی می‌کرد و این ستایشگری را بعد از آن دوره در هیئت‌های قم، تهران و دیگر شهرها ادامه داد. سیدعلیرضا طباطبایی از مداحان جوانی است که این شماره میهمان «چهارده» شده تا هم از خودش و هم از دغدغه‌هایی که در حوزه مداحی دارد برایمان بگوید.

● گویا آموزش مداحی دیده‌اید و از محضر اساتید بهره برده‌اید. درست است؟

بله، در همان آغاز آموزش را در محضر استاد صالحی که یکی از شاگردان نزدیک حاج منصور ارضی است شروع کردم و در این مقطع بیشتر روی صداسازی کار می‌کردیم. بعدها نیز از فیض حضور در کلاس‌های سیدمهدی میرداماد بهره‌مند شدم که حقیقتا این بزرگوار حق بزرگی بر گردن بنده دارد؛ هم از حیث آموزش فن

معاونت تبلیغات اسلامی آستان قدس رضوی با هدف ترویج سیره اهل بیت به ویژه امام رضا (علیه السلام) محصولات فرهنگی متعددی متناسب با رده های سنی مختلف تولید می کند که مجله «کبوتران حرم» یکی از آنهاست که با استقبال خوب مخاطبان روبه رو شده. مسابقه و سرگرمی از دیگر عناوینی است که در این مجموعه گنجانده شده. سوالات این مسابقه از متن همین ویژه نامه طراحی شده که کودکان ۷ تا ۱۱ ساله می توانند با تکمیل پاسخنامه در این مسابقه فرهنگی شرکت کنند.

لا تجسسوا!

هر تکنولوژی ای که وارد بازار می شود هرچند زندگی بشر را از بسیاری لحاظ راحت می کند اما بعضا مشکلاتی را هم به بار می آورد که باعث رنجش خاطر دیگران می شود. شاید پرسید چه مشکلاتی؟ در دنیای این روزها به لطف دوربین های مدار بسته و گوشی های هوشمند در جیب اطرافیان، آدم باید دائم حواسش را جمع کند. چون عده ای دائم در کمینند که ببینند در زندگی شما چه می گذرد. خدای بزرگ و مهربان با آن دوربین گسترده و لنز پانورامایی اش ستار العیوب است اما ما آدم ها با یک دوربین کوچک شروع کرده ایم به تجسس در زندگی همدیگر و ریختن آبروی یکدیگر. خدا در سوره حجرات فرموده: «ای کسانی که ایمان آورده اید! از بسیاری از گمان ها بپرهیزید که پاره ای از گمان ها گناه است و جاسوسی نکنید و بعضی از شما غیبت بعضی دیگر را نکنند. آیا کسی از شما دوست دارد گوشت برادر مرده اش را بخورد؟ از آن کراهت دارید. پس از خدا بترسید که خدا توبه پذیر و مهربان است». همه اینها را می دانیم و باز هم می بینیم که نفوذ کردن در زندگی شخصی افراد شده کار بعضی از افراد جامعه. به عبارت دیگر از جمله شروط ایمان، عدم دخالت و تجسس بی جا در امور مسلمانان است و با صیغه نهی که آمده دلالت بر حرمت تجسس می کند و در روایت نیز در مورد مجازات این گونه افراد در قیامت آمده: «کسی که به مکالمات افراد گوش می کند در حالی که آنها از اینکه کسی به گفته آنها گوش دهد کراهت دارند، روز قیامت در گوش او سرب مذاب ریخته می شود».

داریم با «حسین حسین» پیر می شویم...

یکی از سنت های زیبای هیئت های قدیمی گرفتن عکس یادگاری با کتیبه و پرچم هیئت بوده که در این سال ها فراموش شده است. پیشنهاد می کنیم دست به کار شوید و پس از پایان مجلس تان یک عکس یادگاری دسته جمعی بگیرید و برای «چهارده» ایمیل کنید تا در همین صفحه منتشر شود.

qudsonline14@gmail.c om

[هیئت دیوانگان امام حسین (علیه السلام) اصفهان]

مناجاتنامه

✱ خدایا! در آشوب و فتنه و بلا عده ای تو را گم می کنند و عده ای تو را پیدا. ما را از بندگان یابنده خود قرار ده. خدایا! در توفان های سهمگین و بنیان کن بعضی تو را از دست می دهند و برخی تو را به دست می آورند. دست ما را از دست خودت درنیاور و دست و دلمان را از خودت خالی نکن.

✱ خدایا! در هجوم بی امان شداید و سختی ها، گروهی به دامن تو می آویزند و گروهی از دامن تو می گریزند. خدایا! مامن و گریزگاه ما را آغوش مهربان خودت قرار ده.

سید مهدی شجاعی

چهارده + ضمیمه هفتگی روزنامه قدس

ویژه هیئت ها و محافل مذهبی
مدیر مسئول: ایمان شمسایی

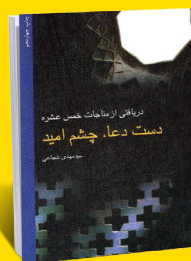
دبیر ویژه نامه: رضا صیادی
طراح ناواره: محمد صدیقی

با همکاری مؤسسه فرهنگی هنری عقیق www.aghigh.ir

www.qudsonline.ir

کتاب

دست دعا، چشم امید

کتاب «دست دعا، چشم امید» نوشته سید مهدی شجاعی دریافتی از مناجات پانزده گانه امام سجاد (علیه السلام) است که تعبیر نویسنده از آنها چنین است: «مناجات خمس عشره که از وجود قدسی امام سجاد (علیه السلام) تراوش کرده از لطافت و خلوتی خاص و منحصر به فرد برخوردار است. امتیاز خاص و منحصر به فرد مناجات خمس عشره این است که هر انسانی با ویژگی های روحی و روانی خودش و همه انسان ها در شرایط روحی و روانی مختلف می تواند مناجات مورد نیاز خود را در این مجموعه پیدا کند. به عبارتی می توان گفت حالات مختلف انسان های مختلف از ۱۵ موقعیت کلی تجاوز نمی کند که مناجات خمس عشره برای یکایک این شرایط و حالات نسخه ای جدا و مستقل تدارک دیده است».

کانال تلگرام

کانال عاشقان امام حسین (علیه السلام)

اگر مانند خیلی ها عادت کرده اید ساعت ها در دنیای مجازی بمانید و از این طریق دانش و آگاهی تان را به روز کنید اشکالی ندارد اما خوب است از همین فضای مجازی برای شناخت سبک زندگی معصومین (علیهم السلام) بهره ببرید چرا که به کارگیری سبک زندگی ائمه نه تنها خیلی از مشکلات زندگی ما را رفع می کند بلکه زمینه جامعه مطلوب تری را فراهم می کند. کانال تلگرامی «عاشقان امام حسین (علیه السلام)» یکی از همین کانال ها است که می تواند کمک کند با زندگی، سیره، هدف و رسالت اباعبدالله (علیه السلام) آشنا شوید. نشانی کانال: [LOVERS_CHANNEL_IMAM_HUSSEIN](https://t.me/LOVERS_CHANNEL_IMAM_HUSSEIN) است.

